

Takole živahno je bilo v nedeljo na njivi Natkovi v Pondorju.

Nedelja – čas za fižol

Na kmetijo Natek so povabili ljudi, da si brezplačno naberejo pridelek

Ljubljanska in gorenjska govorica sta se na Natkovi njivi v Pondorju v nedeljo mešali z lokalnimi. Okrog 50 ljudi od vsepovsod se je v zgodnjem popoldnevu razpršilo po njivi, posajeni z nizkim fižolom. Kolikor so nabrali, toliko so lahko zastonj odnesli domov.

Košare, vreče, zabojčki, vse to je bilo v nekaj urah polno fižola, ki je zrasel na ekološki kmetiji in ki je bil v osnovi namenjen za trgovinsko prodajo. Toda suša je pokazala zobe in

fižol je zrasel kasneje, pa še to neenakomerno in ne najlepši na pogled. Gospodar Marjan Natek je kot izkušen kmetovalec na 16 ha veliki kmetiji ugotovil, da v trgovskih središčih, kamor običajno prodaja, pridelka ne bodo hoteli. »Prodajamo zelenjavo in fižol za zrnje, zato vem, kakšni morajo biti pridelki, da jih trgovina vzame – neoporečni, saj jih sicer kupci nočejo.« Pod običajno ceno ga tudi ni mogel prodati, saj pravi, da prodajajo ponekod na pogled lepši fižol iz Italije

samo za evro. »Za tako ceno jaz ne morem, saj je treba plačati ljudi, da ga poberejo, in embalažo, odpeljati ga je treba v Ljubljano ...« Zato je nekaj fižola nabrala družina, nekaj prijatelji. Ponudil ga je tudi Rdečemu križu v občinah Tabor in Prebold, pa ni bilo pravega odziva. Pridelek bi tako uničila prva slana, če ne bi bilo Marjana Kogelnika, aktivnega člana Eko civilne iniciative Slovenije in kooperative Dobrote Slovenije. V dveh dneh je aktiviral skupino ljudi,

ki je bila pripravljena pobrati približno pol tone pridelka.

Pasivni in togi

»Za takšne primere, da pridelek ostane na njivi ali konča na kompostu, so krivi trgovci in potrošniki,« pravi Marjan Kogelnik. Prepričan je, da je lahko akcija, kot je bila nedeljska, začetek novega razmišljanja. Ljudje doslej niso bili vajeni, da bi na kmetiji nabrali pridelke. »Gre za togost sistema, zaradi katerega fižol, kot je ta, ni dovolj

Marjan Natek: »V kmetijstvu ni vse tako črno, kot eni menijo, sicer sin ne bi študiral agronomije. Prihodnost je v manjši butični pridelavi. Mi na primer poskušamo z marmeladami, sokovi, vloženo zelenjavo.«

Marjan Kogelnik: »Za skupnostno njivo, ki jo imamo v Podvinu, smo dobili zastonj sadike paradižnika in paprike iz Vrtnarstva Naglič. Namesto da bi jih zavrgli, so jih raje dali nam.«

lep in primeren za v trgovino. Navadili smo se, da ne delimo viškov med seboj, raje zavrzemo povsem uporabne pridelke. Vse bi lahko našlo svojega kupca, če bi le malo spremenili razmišljanje. Tako pa smo od preobilja razvajeni in sploh ne cenimo hrane. Če niso pridelki po normativih, se nam že ne zdijo v redu. Dela se ogromna družbena škoda,« razmišlja Kogelnik. Prepričan je, da smo obtičali v pasivnosti, da samo čakamo, da bodo drugi naredili nekaj namesto nas, da bo nekdo prišel in nas rešil. Mogoče pa moramo samo najti vsak »svojo njivo fižola« in poprijeti za delo?

Prijetno s koristnim

Tadej Cerenščak iz Ločice pri Vranskem je prišel z

družino in pridno nabiral, zato je imel že kar polno plastično posodo. Prav tako veliko pridelkov nabavlja pri kmetih, počasi pa bodo doma imeli tudi svoj vrt. Pomembno se mu namreč zdi, da je hrana čim bolj ekološko pridelana.

Podobnih zgodb je bilo tisti dan še veliko, veliko pa tudi dobe volje, smeha in pripomb v smislu, da bodo lahko vse dni jedli fižolovo solato. Škoda bi bilo, če bi takšna pobuda ne dobila posnemovalcev. Mnogi bi prišli, če bi se tako lahko oskrbeli s pridelki, pa četudi bi bilo treba za nabrano odšteti kak evro. Ponekod takšna oskrba že deluje, drugje gotovo še bo. In če vse to resnično odprve, je tu še vedno kompost.

TATJANA CVIRN